

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu ensimmäinen jaosto)

22 päivänä helmikuuta 2006 *

Asiassa T-34/02,

EURL Le Levant 001, kotipaikka Pariisi (Ranska), ja muut kantajat, jotka luetellaan tämän tuomion liitteessä, edustajinaan asianajajat P. Kirch ja N. Chahid-Nourai, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään G. Rozet, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta vaaditaan kumoamaan Ranskan kehitystukena myöntämästä valtiontuesta Saint-Pierren ja Miquelonin saarilla liikennöivälle Alstom Leroux Naval -telakalla rakennetulle Le Levant -matkustajalukselle 25 päivänä heinäkuuta 2001 tehty komission päätös 2001/882/EY (EYVL L 327, s. 37),

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti B. Vesterdorf sekä tuomarit J. D. Cooke,
R. García-Valdecasas, I. Labucka ja V. Trstenjak,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 27.9.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Ponsin laki ja komission päätös olla vastustamatta sitä EY 87 ja EY 88 artiklan perusteella

- ¹ Nyt kyseessä oleva tuki on osa veronhuojennustoimenpiteitä, jotka koskevat tiettyjä merentakaisiin maihin ja alueisiin tehtäviä investointeja ja joista on alun perin säädetty 11.7.1986 annetussa Ranskan laissa (vuoden 1986 lisätalousarviosta annettu laki nro 86-824; JORF 12.7.1986, s. 8688), niin sanotussa Ponsin laissa.

- 2 Ranskan viranomaiset ilmoittivat nämä toimenpiteet komissiolle 13.8.1992, jotta tämä voisi ratkaista, ovatko ne valtiontukeen sovellettavien sääntöjen mukaisia.

- 3 Komissio ilmoitti 27.1.1993 päivätyllä kirjeellään Ranskan hallitukselle, että se on päättänyt olla vastustamatta Ponsin laissa säädettyjä verotoimenpiteitä EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 87 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan (josta on tullut EY 88 artikla) perusteella.

Laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta annettu neuvoston direktiivi 90/684/ETY

- 4 Laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta 21 päivänä joulukuuta 1990 annetussa neuvoston direktiivissä 90/684/ETY (EYVL L 380, s. 27; jäljempänä seitsemäs direktiivi) säädetään tämän alan tukea koskevista erityisistä säännöistä, jotka ovat poikkeus EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa (josta on muutettuna tullut EY 87 artiklan 1 kohta) ilmaistusta yleisestä kiellosta. Seitsemännen direktiivin tässä asiassa merkityksellisten säännösten soveltamista on jatkettu 22.12.1995 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 3094/95 (EYVL L 332, s. 1) ja 27.9.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1904/96 (EYVL L 251, s. 5), jotka kumpikin koskevat laivanrakennusteollisuudelle myönnettävää tukea.

- 5 Seitsemännen direktiivin Toimintatuki-nimisessä II osastossa olevan 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”laivanrakennuksen ja -muuntamisen tukia voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina, jos yksittäiselle sopimukselle myönnetyn tuen määrä avustusekvivalentteina laskettuna ei ylitä ylintä yhteistä kattoa, jäljempänä ’katto’, joka ilmaistaan prosenttiosuutena tukea edeltävästä sopimusarvosta”.

6 Seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Laivanrakennukseen ja -jalostukseen liittyviä tukia, jotka on myönnetty kehitysapuna kehitysmaalle, ei lueta kattoon kuuluviksi. Niitä voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina, jos ne ovat [Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön] OECD:n työryhmän N:o 6 edellä 6 kohdassa tarkoitettun [3.8.1981 hyväksytyn laivavientiluottoja koskevan] järjestelyn 6, 7 ja 8 artiklan tulkintaa koskevan sopimuksen määräysten mukaisia tai mainitun sopimuksen myöhempien lisäysten tai korjausten mukaisia.

Tällaisista yksittäisistä tukiohjelmista on etukäteen ilmoitettava komissiolle. Se tarkistaa aiotun tuen ’kehitys’ osuuden ja varmistaa, että tuki kuuluu ensimmäisessä alakohdassa mainitun sopimuksen soveltamisalaan.”

Hallinnollista menettelyä koskevat säännökset

- 7 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen [88] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1) tuli voimaan 16.4.1999.
- 8 Tämän asetuksen 1 artiklan h alakohdassa olevan määritelmän mukaan ”asianomaisella osapuolella” tarkoitetaan ”jäsenvaltiota, henkilöä, yritystä tai yritysten yhteenliittymää, jonka etuihin tuen myöntäminen voi vaikuttaa, erityisesti tuensaa-jaa, kilpailevia yrityksiä ja alan järjestöjä”.

- 9 Asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 4 kohdassa säädetään, että komission on aloitettava muodollinen tutkintamenettely sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka on ilmoitettu sille ja joiden soveltuvuudesta yhteismarkkinoille on alustavan tutkinnan jälkeen epäilyjä. Tämän asetuksen 26 artiklan 2 kohdan mukaan ”komissio julkaisee – – virallisessa lehdessä päätösten todistusvoimaisella kielellä päätökset, jotka se on tehnyt 4 artiklan 4 kohdan nojalla”.
- 10 Muodollista tutkintamenettelyä koskevassa asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetään asiaan liittyvät oikeudelliset seikat ja tosiseikat lyhyesti, komission alustava arvio ehdotetun toimenpiteen tukiluonteesta ja epäilyt toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Päätöksessä pyydetään asianomaista jäsenvaltiota ja muita asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa asetetussa määräajassa, joka yleensä on enintään yksi kuukausi. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa komissio voi jatkaa asetettua määräaikaa.”

- 11 Tuen takaisinperimistä koskevassa asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdassa täsmennetään seuraavaa:

”Sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta – –. Komissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista.”

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

Le Levant -toimenpiteen kuvaus

- 12 Kuten Ranskan viranomaisten komissiolle hallinnollisen menettelyn yhteydessä toimittamasta kuvauksesta ilmenee, kyseessä olevalla toimenpiteellä (jäljempänä Le Levant -toimenpide) oli tarkoitus varmistaa Ponsin lain puitteissa Le Levant -risteilyaluksen rahoitus ja liikennöinti noin seitsemän vuoden ajaksi sellaisten sijoittajien myötävaikutuksella, jotka ovat luonnollisia henkilöitä ja jotka toimivat yksinomaan sellaisten tätä tarkoitusta varten perustettujen yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden (EURL) välityksellä, jotka muodostivat laivanisännistöyhtiön.
- 13 Sijoittajien kiinnostus tähän toimenpiteeseen johtui siitä, että he saivat Ponsin laissa säädetyn mekanismin mukaisesti vähentää verotettavista tuloistaan toteutetun investoinnin hankintamenoja ja kuluja, jotka liittyvät investoinnin hankintaan (korot) ja sen hallintaan (kuoletukset), sekä investointikohteen toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat tappiot.
- 14 Ranskan viranomaiset ovat esittäneet seuraavan yhteenvedon Le Levant -toimenpiteen oikeudellisesta ja taloudellisesta toimintamallista. Eräs merkittävä ranskalainen pankki (jäljempänä pankki) perusti 9.12.1996 Le Levant -alusta varten laivanisännistöyhtiön, jossa oli 740 osuutta eli laivaosuutta. Laivanisännistöyhtiön hallinnointi uskottiin Compagnie des îles du Levantille (jäljempänä CIL) toimeksiannolla, joka koski erityisesti laivanrakennussopimuksen tekemistä Alstom Leroux Naval -telakan kanssa ja aluksen liikennöinnin hoitamista. Vuoden 1997 kuluessa joukko luonnollisia henkilöitä perusti kukin oman yhdenmiehen rajavastuuyhtiön, joille pankki myi laivaosuudet julkisella annilla. CIL:n oli tarkoitus huolehtia seitsemän vuoden ajan aluksen liikennöinnistä, ylläpidosta sekä teknisestä ja kaupallisesta hallinnoinnista laivanisännistöyhtiön lukuun. Lisäksi CIL sitoutui takaamaan sijoittajille liiketoiminnan vähimmäisbruttotuloksen ja kattamaan mahdolliset tappiot, jotka osoittautuvat arvioitua suuremmiksi. CIL:n oli tarkoitus saada

palkkioksi toimeksiannon hoitamisesta vuosittain erityisesti tietty prosenttiosuus laivanisännistöyhtiön bruttotuloista aluksen hallinnoinnin perusteella, tietty prosenttiosuus liiketoiminnan positiivisesta bruttotuloksesta liiketoiminnan takaamisen perusteella ja kiinteä summa laivanisännistöyhtiön hallinnoinnin perusteella.

- 15 Pankki antoi sijoittajille sitoumuksen, jonka mukaan se hankkii yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden osuudet omistukseensa ennen 15.12.2003. Lisäksi jokainen yhdenmiehen rajavastuuyhtiö sitoutui luovuttamaan pankille laivaosuutensa ennen 29.2.2004. Samanaikaisesti CIL sitoutui ostamaan pankilta kaikki laivaosuudet ennen 31.1.2004 ja pankki sitoutui luovuttamaan ne sille ennen 29.2.2004.

Hallinnollinen menettely

- 16 Komissio sai vuoden 1998 lopulla lehtiartikkelin perusteella tietoonsa, että Le Levant -matkustaja-alus, jonka Alstom Leroux Naval -telakka oli rakentanut Ranskassa 228,55 miljoonan Ranskan frangin (FRF) sopimushintaan, oli rahoitettu Ranskan merentakaisille alueille tehtäville sijoituksille myönnettyin verohelpotuksin.
- 17 Suoritettuaan alustavan tutkinnan, jonka kuluessa komissio vastaanotti Ranskan viranomaisten huomautukset, jotka esitettiin erityisesti 12.5.1999 päivätyllä kirjeellä, komissio ilmoitti 2.12.1999 päivätyllä kirjeellään näille viranomaisille päätöksestään aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely sen ilmoittamatta jätetyn valtiontuen C 74/99 (ex NN 65/99) osalta, jonka Ranska on myöntänyt kehitystukena Saint-Pierrelle ja Miquelonille (laivanrakennus). Tämä päätös julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 5.2.2000 (EYVL C 33, s. 6; jäljempänä menettelyn aloittamista koskeva päätös). Komissio totesi päätöksessä, että sillä oli seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohta huomioon ottaen epäilyjä kyseisen

hankkeen kehitysoisuuden merkityksestä. Lisäksi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä kehoitettiin asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa kuu-
kauden kuluessa päätöksen julkaisemispäivästä.

- 18 Ranskan viranomaiset esittivät huomautuksensa 12.1. ja 14.6.2000 sekä 27.4. ja 11.6.2001 päivätyillä kirjeillä. Myös CIL esitti huomautuksensa hallinnollisessa menettelyssä 18.11.1999 ja 3.3.2000 päivätyillä kirjeillä.
- 19 EURL Le Levant 114, joka on yksi Le Levant -toimenpiteeseen osallistuvista yhdenmiehen rajavastuuyhtiöistä, pyysi 13.7.2001 päivätyllä kirjeellä komissiota täsmentämään tämän yhtiön asemaa, siltä osin kuin oli kysymys tutkinnan kohteena olevan tuen saajien yksilöimisestä. Yhtiö pyysi erityisesti komissiota vahvistamaan, ettei se ollut asianomainen osapuoli käynnissä olevassa hallinnollisessa menettelyssä.
- 20 Koska komissio ei vastannut pyyntöön kirjallisesti, EURL Le Levant 114 toisti pyyntönsä 19.7.2001 päivätyllä kirjeellä. Tässä kirjeessä yhtiö totesi myös saaneensa tiedon siitä, että komissio valmistautui tutkimaan asiakirja-aineiston 25.7.2001, ja se pyysi komissiota myöntämään kohtuullisen määräajan, jotta se voisi esittää huomautuksensa menettelystä. Yhtiö esitti useita syitä tukeakseen tätä pyyntöä, jossa viitattiin asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdan viimeiseen virkkeeseen, ja se vetosi erityisesti siihen, että se oli menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetyt toteamukset huomioon ottaen voinut perustellusti katsoa, ettei kyseinen menettely koskenut sitä.
- 21 Komissio vastasi EURL Le Levant 114:n kahteen kirjeeseen 24.7.2001 päivätyllä kirjeellä todeten pelkästään, että määräaika, jonka kuluessa asianomaiset osapuolet voivat esittää huomautuksia, oli päättynyt jo kauan sitten.

Riidanalainen päätös

- 22 Komissio teki 25.7.2001 päätöksen 2001/882/EY Ranskan kehitystukea myöntämästä valtiontuesta Saint-Pierren ja Miquelonin saarilla liikennöivälle Alstom Leroux Naval -telakalla rakennetulle Le Levant -matkustaja-alukselle (jäljempänä riidanalainen päätös). Päätös julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 12.12.2001 (EYVL L 327, s. 37).
- 23 Riidanalaisen päätöksen mukaan tuki myönnettiin vuonna 1996, kun ryhmä yksityisiä sijoittajia, jotka olivat pankin aloitteesta perustaneet laivanisännistöyhtiön, hankki omistukseensa Le Levant -matkustaja-aluksen. Tämän jälkeen alus vuokrattiin CIL:lle, joka on erään ranskalaisen yhtiön tytäryhtiö ja joka on rekisteröity Wallis- ja Futunasaarille, joka on Ranskan merentakainen alue. Sijoittajille annettiin oikeus vähentää näin sijoitetut varat verotettavasta tulostaan Ponsin lain mukaisesti; Ponsin lailla on otettu käyttöön verojärjestelmä, jonka komissio on hyväksynyt vuonna 1992. Näiden verohelpotusten ansiosta CIL saattoi liikennöidä aluksella edullisin ehdoin (viides ja kuudes perustelukappale). Verohelpotusten muodossa saatu tuki oli 78 miljoonaa FRF (11,9 miljoonaa euroa) (seitsemäs perustelukappale). Sijoittajilla oli oikeus ja velvollisuus myydä osuutensa viiden vuoden kuluttua eli vuoden 2004 alussa. Myös CIL:llä oli oikeus ja velvollisuus ostaa näitä osuuksia hintaan, joka mahdollisti tuen arvon siirtämisen sille. Tuen myöntämisen ehtona oli ollut, että CIL harjoittaa aluksella pääasiassa Saint-Pierren ja Miqueloniin sekä niiltä pois suuntautuvaa liikennettä vähintään viiden vuoden ajan 160 päivänä vuodessa (viides perustelukappale).
- 24 Riidanalaisessa päätöksessä tutkitaan kyseistä tukea seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohdan valossa, ”koska aluksen rakentamiseen vuonna 1996 myönnetyn tuen väitetään olevan kehitystukea vuonna 1992 hyväksytystä tukijärjestelmästä (Ponsin laki)” (16 perustelukappale).

- 25 Päätöksen mukaan tämä tutkinta osoittaa, että Le Levant -toimenpide oli niiden OECD:n määrittelemien kehitystukea koskevien sääntöjen mukainen, jotka komissio oli tuonut esiin jäsenvaltioille 3.1.1989 osoittamassaan kirjeessä (18, 19 ja 21 perustelukappale).
- 26 Riidanalaisessa päätöksessä katsotaan kuitenkin sen periaatteen mukaisesti, jonka yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut asiassa C-400/92, Saksa vastaan komissio, 5.10.1994 antamassaan tuomiossa (Kok. 1994, s. I-4701) ja jonka mukaan komission on varmistuttava erikseen tuen kehitysosuuden noudattamisesta ja OECD:n sääntöjen noudattamisesta, että Le Levant -toimenpiteeseen ei sisältynyt edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettua todellista kehitysosuutta, koska Saint-Pierren ja Miquelonin osalta todetut taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset olivat riittämättömiä (20 ja 22–33 perustelukappale).
- 27 Tämän vuoksi riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa todetaan, että ”Ranskan kehitystukena ja verohelpotuksina myöntämää valtiontukea – – Le Levant -matkustajalukselle ei voida katsoa [seitsemännen direktiivin] 4 artiklan 7 kohdan mukaiseksi varsinaiseksi kehitystueksi, eikä se siten sovellu yhteismarkkinoille”.
- 28 Määritettäessä, kuka on se tuensaaja, jolta yhteismarkkinoille soveltumaton tuki on perittävä takaisin, riidanalaisessa päätöksessä tarkastellaan vuorotellen sijoittajien, aluksen liikennöijän (CIL) ja telakan tilannetta.
- 29 Riidanalaisen päätöksen mukaan välittömiä tuensajia ovat sijoittajat, jotka ovat saaneet verohelpotuksia (35 perustelukappale). Päätöksessä toistetaan tältä osin Ranskan viranomaisten toteamukset, joiden mukaan sijoittajat ovat saaneet etua verohelpotusten muodossa ja he olivat aluksen omistajia laivanisännistöyhtiön puitteissa (36 perustelukappale). Siten ”tuki on perittävä takaisin nimenomaan sijoittajilta, jotka ovat välittömiä tuensajia ja aluksen tämänhetkisiä omistajia” (39 perustelukappale).

- 30 Aluksen liikennöijän (CIL) osalta riidanalaisessa päätöksessä todetaan, että sijoittajat väistämättä saavat etua verohelpotuksista, kunnes alus myydään CIL:lle eli vuoden 2004 alkuun saakka, ja että saatavilla olevien tietojen mukaan hinta, jolla tämä myynti tapahtuu, siirtää tuen alusta liikennöivälle CIL:lle. CIL on näin ollen pääasiallinen tuensaaja sen jälkeen, kun alus on myyty sille edulliseen hintaan (36 perustelukappale). Riidanalaisessa päätöksessä todetaan myös, että ”jos alus olisi myyty CIL:lle markkinahintaa alhaisempaan hintaan ja tuki olisi näin siirtynyt sille, tuki olisi perittävä takaisin CIL:ltä”, ja että ”ottaen huomioon, että omistusoikeuden siirto tapahtuu vasta vuoden 2003 puolivälissä, CIL:n liikennöitsijänä ei tässä vaiheessa voida katsoa olevan vastuussa tuen takaisinmaksamisesta” (40 perustelukappale).
- 31 Telakan osalta riidanalaisessa päätöksessä todetaan, että se on saanut välillistä etua, koska se sai tilauksen, jota se ei muutoin ehkä olisi saanut (37 perustelukappale). Päätöksessä katsotaan kuitenkin, että tukea ei ole perittävä takaisin telakalta, koska telakan ei voida katsoa olevan vastuussa aluksen käytöstä sen jälkeen, kun se on toimitettu ostajalle, ja koska tässä asiassa sovelletut säännöt eivät kohdistu telakkaan (41 perustelukappale).
- 32 Näin ollen riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa vaaditaan Ranskan tasavaltaa toteuttamaan kaikki toimenpiteet ”1 artiklassa tarkoitetun ja tuensaajille sääntöjenvastaisesti maksetun tuen keskeyttämiseksi ja perimiseksi takaisin sijoittajilta, jotka ovat välittömiä tuensaajia ja matkustaja-aluksen tämänhetkisiä omistajia”.

Asian käsittely tuomioistuimissa

- 33 Ranska nosti 8.10.2001 yhteisöjen tuomioistuimessa riidanalaisesta päätöksestä kumoamiskanteen, jossa se riitautti komission arvioinnin, jonka mukaan riidanalainen tuki ei ollut kehitystukea.

- 34 EURL Le Levant 001 ja muut kantajat, jotka ovat oikeushenkilöitä ja luonnollisia henkilöitä ja jotka luetellaan liitteessä, nostivat 20.2.2002 nyt käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.
- 35 B ja 255 muuta kantajaa esittivät 23.4.2002 jättämälläan erillisellä asiakirjalla väli-toimia koskevan hakemuksen, jossa pyydettiin, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa lykättäisiin, kunnes kumoamiskanne on ratkaistu asiakysymyksen osalta, ja että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa lykättäisiin, kunnes ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ratkaissut ensimmäisen pyynnön.
- 36 Väli-toimihakemus hylättiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin asiassa T-34/02 R, B vastaan komissio, 25.6.2002 antamalla määräyksellä (Kok. 2002, s. II-2803).
- 37 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetun viidennen jaoston puheenjohtajan 30.4.2002 antamalla määräyksellä asian T-34/02 käsittelyä lykättiin, kunnes yhteisöjen tuomioistuin antaa päätöksen, jolla asian C-394/01 käsittely päätetään.
- 38 Asiassa C-394/01, Ranska vastaan komissio, 3.10.2002 antamassaan tuomiossa (Kok. 2002, s. I-8245) yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi kanteen todeten, että ne eri väitteet ja perustelut, joita Ranskan tasavalta oli esittänyt syntyneitä työpaikkoja ja taloudellisia vaikutuksia koskeneista komission arvioinneista, eivät olleet perusteltuja tai tämä jäsenvaltio ei ollut esittänyt niitä hallinnollisessa menettelyssä. Kun tämä tuomio oli annettu, asian käsittelyn lykkääminen lopetettiin nyt esillä olevassa asiassa.
- 39 Prosessinjohtotoimena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti 22.10.2004 asianosaisia lausumaan kahdesta kysymyksestä, joihin kantajat vastasivat kirjeellä 19.11.2004 ja komissio kirjeellä 18.11.2004.

- 40 Ensimmäisessä kysymyksessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti asianosaisia ilmoittamaan, oliko matkustaja-alus myyty CIL:lle, mihin hintaan ja oliko hinta mahdollistanut tuen arvon siirtämisen.
- 41 Kantajat ilmoittivat vastauksessaan, että matkustaja-alus Le Levant oli myyty CIL:lle 2.1.2004. Kyseisenä ajankohtana CIL oli ostanut 17 731 821 euron hintaan ne 738 laivaosuutta, jotka eivät olleet sen omistuksessa. Kantajien mukaan tämä summa oli määritetty toimenpiteen alussa tehtyjen osto- ja myyntilupausten mukaisesti, ja se on noin 50 prosenttia laivanisännistöyhtiön osuuksien alkuperäisestä arvosta, sillä näiden ostohinta oli ollut yhteensä 35 789 508 euroa. CIL:stä tuli siis 2.1.2004 alkaen niiden 740 laivaosuuden ainoa omistaja, jotka muodostivat Le Levant -matkustaja-aluksen laivanisännistöyhtiön, jota tutkittiin riidanalaisessa päätöksessä, ja tämä laivanisännistöyhtiö on purettu.
- 42 Komissio puolestaan totesi, ettei sillä ollut mitään tietoa myyntihinnasta eikä siitä, oliko myyntihinta mahdollistanut tuen arvon siirtämisen.
- 43 Toisessa kysymyksessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi, että siinä tapauksessa, että sijoittajat eivät tällä hetkellä enää omistaneet Le Levant -matkustaja-alusta ja että matkustaja-aluksen myyntihinta oli siirtänyt tuen arvon CIL:lle, asianosaiset ilmoittaisivat, voitiinko kyseinen tuki perä takaisin sijoittajilta.
- 44 Vastauksessaan kantajat totesivat, että niiden käsityksen mukaan kyseistä tukea ei enää voitu perä takaisin niiltä, koska CIL omisti Le Levant -matkustaja-aluksen 2.1.2004 lukien ja koska CIL oli kyseessä olevan tuen todellinen saaja, sillä tämä yhtiö oli aluksen omistajana ja markkinoilla toimivana yrityksenä hyötynyt taloudellisesta edusta, jonka se oli Ranskan viranomaisten toiminnan johdosta saanut muissa kuin tavanomaisissa markkinaolosuhteissa. Tämän johdosta kantajat

pohtivat, onko riidanalaisen päätöksen 2 artiklalla, jonka mukaan Ranskan oli toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin sijoittajilta, enää kohdetta. Kantajat totesivat, että – kuten riidanalaisen päätöksen 36 ja 40 perustelukappaleessa itsessään todetaan – päätösoosan 2 artikla jää vaille kohdetta, kun tuen arvo siirretään aluksen liikennöinnistä vastaavalle CIL:lle. Kantajat totesivat näin ollen, että jos ne pysyttävät kumoamiskanteensa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi joka tapauksessa todeta, että – kumoamisperusteista riippumatta – kyseessä olevaa tukea ei riidanalaisen päätöksen itsensä mukaan voida periä takaisin yksityisiltä sijoittajilta.

- 45 Komissio totesi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toinen kysymys ei liity nyt esillä olevaan asiaan, jossa on kysymys riidanalaisen päätöksen lainmukaisuudesta ja jota on siis arvioitava pelkästään niiden tietojen perusteella, jotka komissiolla oli hallinnollisessa menettelyssä. Komission mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toinen kysymys koskee tosiasiallisesti riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoon liittyvää ongelmanasettelua, ja tämän täytäntöönpanon yhteydessä kyseisen jäsenvaltion on käännyttävä komission puoleen hallinnollisen yhteistyön perusteella ilmoittaakseen tälle kaikista mahdollisista kysymyksistä tai vaikeuksista, joita kyseinen täytäntöönpano voi nostaa esiin tai joita siinä voi ilmetä.
- 46 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kutsui asianosaiset 16.12.2004 laajennetun ensimmäisen jaoston ja esittelevän tuomarin kanssa pidettävään epäviralliseen kokoukseen. Tämä kokous pidettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 24.1.2005.
- 47 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu ensimmäinen jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn, ja prosessinjohtotoimenpiteenä kantajia ja komissiota pyydettiin esittämään tiettyjä asiakirjoja.
- 48 Kantajien 9.8.2005 päivätyllä kirjeellä ja komission 28.7.2005 päivätyllä kirjeellä asianosaiset esittivät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyytämät asiakirjat.

49 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 27.9.2005 pidetyssä istunnossa.

Asianosaisten vaatimukset

50 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- kumoaa riidanalaisen päätöksen

- toissijaisesti toteaa, ettei kyseistä tukea voida periä takaisin yksityisiltä sijoittajilta riidanalaisen päätöksen 2 artiklan perusteella, ja

- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

51 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- toteaa kanteen perusteettomaksi ja hylkää sen ja

- velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut, välimenettelystä aiheutuneet kulut mukaan lukien.

Oikeudellinen arviointi

Kanteen tutkittavaksi ottaminen tiettyjen kantajien osalta

1. Tiettyjen yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden puolesta annetut valtakirjat

– Asianosaisten lausumat

52 Komissio huomauttaa, että kantajien asianajaja toimii nyt esillä olevassa asiassa sellaisten valtuutusten perusteella, jotka on hänelle antanut yhtäältä kantajina olevien eri yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden asianhoitaja ja toisaalta kunkin yhdenmiehen rajavastuuyhtiön ainoa yhtiömies. Tässä asiayhteydessä komissio toteaa, että valtuutukset, jotka eri yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden asianhoitaja on antanut asianajajalle, on ”allekirjoitettu” leimalla eikä niitä ole päivätty. Lisäksi komissio huomauttaa, että kymmenen yhdenmiehen rajavastuuyhtiön – EURL Le Levant 3:n, Le Levant 4:n, Le Levant 73:n, Le Levant 96:n, Le Levant 150:n, Le Levant 153:n, Le Levant 182:n, Le Levant 209:n, Le Levant 272:n ja Le Levant 273:n – ainoan yhtiömiehen antamia valtuutuksia ei ole päivätty. Komissio korostaa myös, ettei kahdeksan yhdenmiehen rajavastuuyhtiön – EURL Le Levant 15:n, Le Levant 20:n, Le Levant 46:n, Le Levant 144:n, Le Levant 203:n, Le Levant 250:n, Le Levant 251:n ja Le Levant 269:n – ainoa yhtiömies ole antanut asianajajalle lainkaan valtuutusta. Komissio jättää näiden valtuutusten pätevyyden ratkaisemisen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen harkintaan.

53 Kantajat toteavat, että ensimmäisen oikeusasteen työjärjestyksen 44 artiklassa edellytetään pelkästään näyttöä siitä, että oikeudenkäyntivaltuutuksen on antanut asianajajalle sellainen edustaja, jolla on siihen kelpoisuus, eikä siinä aseteta erityisiä muotovaatimuksia. Nyt esillä olevassa asiassa komissio ei kuitenkaan kiistä, että yhdenmiehen rajavastuuyhtiön asianhoitajalla on täysi kelpoisuus nostaa hoitamansa yhtiön nimissä ja lukuun kanteen tuomioistuimessa. Lisäksi kantajat toteavat, että jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pitää sitä tarpeellisena, kantajia voidaan aina kehottaa täydentämään kanteitaan työjärjestyksen 44 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

54 Työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jos kantaja on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, kanteeseen on liitettävä:

a) säännöt, yhtiösopimus tai yhtiöjärjestys, äskettäin annettu ote yhdistys-, säätiö- tai kaupparekisteristä tai muu selvitys siitä, että kantaja on oikeushenkilönä olemassa;

b) selvitys siitä, että asianajajalle annetun valtuutuksen allekirjoittajalla on ollut siihen kelpoisuus.”

55 Ensinnäkin siltä osin kuin on kysymys siitä, että eri yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden asianhoitajan asianajajalle antamia valtuutuksia ei ole päivätty, on todettava, että nämä valtuutukset on väistämättä laadittu ennen kanteen nostamista, koska ne ovat sen liitteinä. Sen perusteella, ettei näissä valtuutuksissa ole päivämäärää, ei siis voida katsoa, että yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuisivat. Samalla tavalla on vastattava väitteeseen, jonka mukaan kymmenen yhdenmiehen rajavastuuyhtiön – EURL Le Levant 3:n, Le Levant 4:n, Le Levant 73:n, Le Levant 96:n, Le Levant 150:n, Le Levant 153:n, Le Levant 182:n, Le Levant 209:n, Le Levant 272:n ja Le Levant 273:n – ainoan yhtiömiehen asianajajalle antamia valtuutuksia ei ole päivätty.

56 Siltä osin kuin on toiseksi kysymys siitä, että eri yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden asianhoitajan asianajajalle antamat valtuutukset on allekirjoitettu leimalla, jossa on kyseisen asianhoitajan allekirjoitus, nimi ja asema, on todettava, että tällaisen leiman käyttö johtuu siitä, että kaikilla eri yhdenmiehen rajavastuuyhtiöillä on allekirjoitta-

jana sama asianhoitaja, joka on ilmaissut suostumuksensa käyttämällä leimaa sen sijaan, että hän olisi allekirjoittanut kaikki valtuutukset käsin. Sen perusteella, että nämä valtuutukset on allekirjoitettu leimalla, ei voida siis katsoa, että yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuisivat, kun ei ole olemassa muita seikkoja, joiden perusteella asianhoitajan suostumus voitaisiin kyseenalaistaa.

- 57 Siltä osin kuin on kolmanneksi kysymys siitä, että kahdeksan yhdenmiehen rajavastuuyhtiön – EURL Le Levant 15:n, Le Levant 20:n, Le Levant 46:n, Le Levant 144:n, Le Levant 203:n, Le Levant 250:n, Le Levant 251:n ja Le Levant 269:n – ainoa yhtiömies ei ole antanut asianajajalle lainkaan valtuutusta, riittää, kun todetaan, että asianajaja saa asianhoitajan hänelle antaman valtuutuksen perusteella edustaa näiden yhtiöiden etuja, ja näin on sitäkin suuremmalla syyllä, kun komission huomautukset eivät saata asianhoitajan valtuuksia kyseenalaisiksi, vaan niissä pelkästään arvostellaan tiettyjä näihin valtuutuksiin liittyviä muodollisia seikkoja eli päivämäärän puuttumista ja leimalla tapahtunutta allekirjoittamista.
- 58 Edellä todetusta seuraa, ettei yhdenkään komission väitteen perusteella voida kyseenalaistaa kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymistä eri yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden osalta.

2. Eräiden luonnollisten henkilöiden omissa nimissään antamat valtakirjat

– Asianosaisten lausumat

- 59 Komissio toteaa, että kanteen nostaneista 256 luonnollisesta henkilöstä neljä on antanut valtakirjan, jossa ei ole allekirjoituspaikkaa ja -päivämäärää. Komissio jättää näiden valtakirjojen pätevyyden ratkaisemisen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen harkintaan.

- 60 Kantajat väittävät, ettei työjärjestyksestä ilmene, että asianajajalle annetun valtakirjan jättäminen tuomioistuimelle olisi kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytys. Kantajien mukaan nimittäin riittää, että valtuutettu asianajaja osoittaa asemansa, ja hän on velvollinen esittämään valtakirjan vain siinä tapauksessa, että sen olemassaolo kiistetään (asia 14/64, Barge v. korkea viranomainen, tuomio 16.2.1965, Kok. 1965, s. 69 ja asia T-139/89, Virgili-Schettini v. parlamentti, tuomio 26.9.1990, Kok. 1990, s. II-535).

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 61 Sijoittajat, jotka ovat yksityishenkilöitä, toimivat tässä asiassa kahdessa ominaisuudessa. Sijoittajat ovat ensinnäkin kantajina olevien yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden ainoita yhtiömiehiä, ja he ovat tällä perusteella antaneet edellä tarkastellut valtuutukset, jotta nimetty asianajaja voisi edustaa näitä yhdenmiehen rajavastuuyhtiöitä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Sijoittajat ovat asianosaisia myös luonnollisina henkilöinä, ja he ovat tällä perusteella valtuuttaneet asianajajan edustamaan heitä tässä asiassa.

- 62 Työjärjestyksen 44 artiklan 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Asianosaista avustavan tai edustavan asianajajan on jätettävä kirjaamoon asiakirja, joka osoittaa, että hänellä on kelpoisuus esiintyä tuomioistuimessa jossakin jäsenvaltiossa tai muussa ETA-sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa.”

- 63 Tästä määräyksestä ilmenee, ettei asianajajan tarvitse osoittaa asianmukaista valtakirjaa kanteen nostamiseksi mutta että hänen on esitettävä tämä valtakirja, jos se kiistetään (em. asia Barge v. korkea viranomainen, s. 78).

- 64 Työjärjestyksen mukaan asianajaja voi siis edustaa luonnollisia henkilöitä ilman, että hänen olisi esitettävä valtuutus, kun taas oikeushenkilöiden osalta on toimittava näin. Pääsääntöisesti riittää, että asianajaja esittää asiakirjan, joka todistaa, että hänet on merkitty jonkin jäsenvaltion asianajajarekisteriin. Tämä muotovaatimus on riittävä, ja se on täytetty nyt esillä olevassa asiassa.
- 65 Komission huomautukset koskevat joka tapauksessa sitä, että kanteen nostaneista 256 luonnollisesta henkilöstä neljä on antanut valtakirjan, jossa ei ole allekirjoituspaikkaa ja -päivämäärää. Nämä valtakirjat on kuitenkin ilman muuta laadittu ennen kanteen nostamista, koska ne ovat kanteen liitteinä, eikä valtakirjan allekirjoituspaikalla ole mitään merkitystä nyt esillä olevassa asiassa. Sen perusteella, ettei näissä valtakirjoissa mainita päivämäärää ja paikkaa, ei näin ollen ole tarpeen täydentää kannetta.
- 66 Edellä todetusta seuraa, ettei yhdenkään komission väitteen perusteella voida kyseenalaistaa kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä kantajina olevien luonnollisten henkilöiden osalta.
- 67 Komission esittämät oikeudenkäyntiväitteet on tämän vuoksi hylättävä.

Pääasia

- 68 Kantajat vetoavat kanteensa tueksi yhteentoista kanneperusteeseen. Ensimmäinen kanneperuste koskee komission toimivallan puuttumista ja EY 3 artiklan 1 kohdan g alakohdan, EY 5, EY 87 ja EY 211 artiklan sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimus) ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklan rikkomista. Toisen kannepe-

rusteen mukaan EY 88 artiklan 2 kohdan, asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan ja Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan mukaisia menettelyllisiä takeita on loukattu. Kolmas kanneperuste koskee EY 87 artiklan 1 kohdan rikkomista. Neljännen kanneperusteen mukaan seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohtaa on rikottu. Viides kanneperuste perustuu luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen. Kuudes kanneperuste koskee oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista. Seitsemännen kanneperusteen mukaan asetuksen N:o 659/1999 14 artiklaa on rikottu. Kahdeksannen kanneperusteen mukaan tosiseikkojen arvioinnissa on aineellisia epätarkkuuksia ja ilmeisiä virheitä. Yhdeksäs kanneperuste koskee perusteluvollisuuden laiminlyöntiä. Kymmenennen kanneperusteen mukaan EY 153 artiklan 2 kohtaa on rikottu. Yhdestoista kanneperuste koskee EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 69/2001 (EYVL L 10, s. 30) rikkomista.

- 69 Aluksi on tutkittava toinen kanneperuste, ennen kuin tarkastellaan kolmannen ja yhdeksännen kanneperusteen yhteydessä esitetyjä väitteitä ja perusteluja.

1. Toinen kanneperuste

– Asianosaisten lausumat

- 70 Kantajat arvostelevat komissiota siitä, että tämä on loukannut EY 88 artiklan 2 kohdan ja tämän määräyksen soveltamiseksi annetun asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan mukaista oikeutta tulla kuulluksi sekä Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa ilmaistuja periaatteita. Kantajat väittävät, että riidanalainen päätös on niille vastainen, koska kantajat nimetään siinä sellaisen sääntöjenvastaisen valtiontuen välittömiksi tuensaajiksi, jonka määrän ne ovat velvollisia palauttamaan, ja ne vetoavat siihen, ettei niitä ole missään vaiheessa tehokkaasti kehoitettu esittämään tätä koskevia huomautuksiaan eikä niiden ole missään vaiheessa tehokkaasti sallittu esittää huomautuksiaan tältä osin.

71 Kantajat väittävät ensinnäkin, etteivät ne voineet menettelyn aloittamista koskevan päätöksen perusteella ajatella, että ne voidaan nimetä tuensaajiksi, koska päätöksessä annettiin ymmärtää, että tuki oli myönnetty telakalle tai alusta liikennöivälle CIL:lle. Koska komissio on menettelyn aloittamista koskevan päätöksen julkaisemisen jälkeen muuttanut käsitystään tuensaajien osalta, sen olisi kantajien mukaan näin ollen pitänyt julkaista uusi menettelyn aloittamista koskeva päätös, myöntää kantajille määräaika huomautusten esittämistä varten tai toteuttaa kaikki tarpeelliset toimenpiteet kantajien huomion kiinnittämiseksi siihen uuteen asemaan, joka kantajilla katsotaan olevan lopullisessa päätöksessä ja joka poikkeaa merkittävästi asemasta, joka kantajilla oli menettelyn aloittamista koskevan päätöksen mukaan. Tällaiset huomautukset olisivat olleet sitäkin tarpeellisempia, koska riidanalaisessa päätöksessä poiketaan komission aikaisemmasta käytännöstä tuensaajayrityksen käsitteen osalta ja sovelletaan tätä pääomasijoituksen tehneisiin yksityisiin sijoittajiin, koska päätöksessä ei oteta huomioon sitä, että komissio on aikaisemmin hyväksynyt Ponsin lain, ja koska siinä ei oteta huomioon myöskään Ranskan viranomaisten toimintaa, sillä Ranskan viranomaiset eivät antaneet menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä tiedoksi kantajille – tuensaajina – vaikka tässä päätöksessä niitä kehoitettiin tekemään niin.

72 Komissio tähdentää, että oikeuskäytännön mukaan EY 88 artiklan 2 kohdassa ei edellytetä, että huomautusten esittämistä koskevan vaatimuksen olisi oltava henkilökohtainen, vaan siinä edellytetään pelkästään, että kaikille niille, joita asia mahdollisesti koskee, ilmoitetaan menettelyn aloittamisesta ja annetaan mahdollisuus esittää huomautuksensa asiassa. Ilmoituksen julkaiseminen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä on näin ollen asianmukainen ja riittävä keino ilmoittaa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta kaikille niille, joita asia koskee (asia 323/82, Intermills v. komissio, tuomio 14.11.1984, Kok. 1984, s. 3809, Kok. Ep. VII, s. 667, 17 kohta ja yhdistetyt asiat T-129/95, T-2/96 ja T-97/96, Neue Maxhütte Stahlwerke ja Lech-Stahlwerke v. komissio, tuomio 21.1.1999, Kok. 1999, s. II-17, 232 kohta). Komission mukaan menettelyn aloittamista koskeva päätös, joka on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 5.2.2000, täyttää nyt esillä olevassa asiassa nämä vaatimukset, koska julkaiseminen on antanut niille, joita asia koskee, yleiset tiedot tukihankkeen keskeisistä osista ja tuonut esiin ne asian osatekijät, joista komissiolla oli epäilyjä.

- 73 Komissio väittää lisäksi, että vaikka kantajat katsovat, etteivät ne olleet tukitoimenpiteen osalta tuensaajia, niillä ei ole perusteita väittää, ettei kyseinen menettely koskenut niitä, koska oikeuskäytännöstä ilmenee, että EY 88 artiklan 2 kohdassa ilmauksella ”ne, joita asia koskee”, ei tarkoiteta ainoastaan sitä yritystä tai niitä yrityksiä, joiden hyväksi kyseistä tukea maksetaan, vaan myös henkilöitä, yrityksiä tai yhteenliittymiä, joiden etuihin tuen myöntäminen saattaa vaikuttaa, erityisesti kilpailevia yrityksiä (em. asia Intermills v. komissio, tuomion 16 kohta ja asia T-69/96, Hamburger Hafen- und Lagerhaus ym. v. komissio, tuomio 21.3.2001, Kok. 2001, s. II-1037, 40 kohta).
- 74 Vastauksena kantajien väitteeseen, jonka mukaan komissio on menettelyn aloittamista koskevan päätöksen julkaisemisen jälkeen muuttanut tuensaajia koskevaa käsitystään, minkä vuoksi kantajien menettelyllisten takeiden kunnioittamiseksi olisi pitänyt julkaista uusi menettelyn aloittamista koskeva päätös, komissio toteaa, ettei sen Ranskan tasavaltaa kohtaan esittämiä moitteita muutettu muodollisessa tutkintamenettelyssä. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä tuotiin siten esiin komission epäilykset sen osalta, oliko tuki seitsemäs direktiivi huomioon ottaen yhteismarkkinoille soveltuva, ja lopullisessa päätöksessä tätä tukea arvioitiin suhteessa seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohdassa säädettyihin edellytyksiin ja päädyttiin siihen käsitykseen, että tuki on yhteismarkkinoille soveltumaton.
- 75 Toiseksi kantajat väittävät komission rikkoneen asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdan kolmatta virkettä, kun se on kieltäytynyt jatkamasta huomautusten esittämiselle varattua kuukauden määräaikaan siten kuin EURL Le Levant 114 oli pyytänyt 19.7.2001 päivätyssä kirjeessään. Kantajien mukaan tämä määräajan jatkamista koskeva pyyntö oli kuitenkin asianmukaisesti perusteltu, kun otetaan huomioon, että sijoittajat saattoivat perustellusti katsoa, ettei menettelyn aloittamista koskeva päätös koskenut niitä, ja että komissio ei ole valtiontukien alalla velvollinen tekemään päätöstä tietyssä määräajassa.

76 Komissio toteaa, että EURL Le Levant 114:n 13.7.2001 päiväystä kirjeestä ilmenee, että tämä oli saanut 5.2.2000 julkaistun menettelyn aloittamista koskevan päätöksen tietoonsa liian myöhään. Tämä myöhästynyt tiedon saaminen vaikutti myös muihin EURL Le Levanteihin, koska kaikkien niiden asianhoitaja on pankin toimihenkilö ja koska juuri EURL Le Levant 114:n asianhoitaja valtuutti tämän yhtiön asiamiehen osallistumaan asian käsittelyyn komission hallinnollisessa menettelyssä. Se, että EURL Le Levant 114 ei osallistunut riidanalaisen päätöksen tekemiseen johtaneeseen menettelyyn, ei komission mukaan näin ollen liittynyt menettelyn aloittamista koskevan päätöksen sisältöön vaan pelkästään siihen, että tämä yhtiö sai menettelyn aloittamista koskeva päätöksen ja muodollisen tutkintamenettelyn selville liian myöhään. Kantajat eivät voi siis väittää, että menettelyn aloittamista koskevan päätöksen sisältö sai ne katsomaan, ettei menettely koskenut niitä, ja että niiden menettelyllisiä takeita olisi tämän johdosta loukattu. Komissio toteaa lisäksi, että menettelyn aloittamista koskevan päätöksen julkaisemisen johdosta asetettu tavanomainen kuukauden määräaika oli päättynyt jo kauan sitten, kuten komissio on todennut EURL Le Levant 114:n kahteen kirjeeseen 24.7.2001 vastaukseksi lähettämässään kirjeessä.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

77 EY 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään seuraavaa:

”Jos komissio vaadittuaan niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa, toteaa, että valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty tuki ei 87 artiklan mukaan sovellu yhteismarkkinoille taikka että tällaista tukea käytetään väärin, se tekee päätöksen siitä, että asianomaisen valtion on komission asettamassa määräajassa poistettava tuki tai muutettava sitä.”

- 78 Tästä määräyksestä ilmenee, että ennen kuin komissio toteaa valtiontuen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, sen on vaadittava niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa.
- 79 Tämän velvollisuuden ulottuvuutta täsmennetään asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan h alakohdassa, jossa olevan määritelmän mukaan ”asianomaisella osapuolella” tarkoitetaan ”jäsenvaltiota, henkilöä, yritystä tai yritysten yhteenliittymää, jonka etuihin tuen myöntäminen voi vaikuttaa, erityisesti tuensaajaa, kilpailevia yrityksiä ja alan järjestöjä”.
- 80 Siinä tapauksessa, että – kuten nyt esillä olevassa asiassa – muodollinen tutkintamenettely kohdistuu täytäntöönpantuun sääntöjenvastaiseen tukeen, tuensaajan yksilöiminen on erityisen tärkeää, koska asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdan mukaan ”kielteisissä päätöksissä”, joissa tällainen tuki todetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, ”komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta”.
- 81 Nyt käsiteltävänä olevan asian kantajia eli sijoittajia, jotka ovat saaneet vähentää sijoituksensa verotettavasta tulostaan, oli näin ollen vaadittava esittämään huomautuksensa hallinnollisessa menettelyssä, koska heidät on riidanalaisessa päätöksessä nimetty välittömiksi tuensaajiksi (35 perustelukappale) ja koska kysymys on edellä mainitun määritelmän mukaisista ”asianomaisista osapuolista”.
- 82 Tuensaajan yksilöiminen on väistämättä asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu ”asiaan liittyvä oikeudellinen seikka ja

tosiseikka”, joka on tämän säännöksen nojalla tuotava esiin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, jos se on mahdollista menettelyn tässä vaiheessa, koska komissio voi tällaisen yksilöinnin perusteella tehdä tuen takaisinperimistä koskeva päätöksen.

83 Jollei tämäntyyppistä asianomaista osapuolta mainita riidanalaisen tuen tuensaajana joko menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä tai muodollisen tutkintamenettelyn jossakin myöhemmässä vaiheessa ennen sellaisen lopullisen päätöksen tekemistä, jossa tuki todetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, ei voida katsoa, että häntä olisi asiaankuuluvalla tavalla vaadittu esittämään huomautuksensa, koska hän voi perustellusti ajatella, etteivät tällaiset huomautukset ole tarpeen, koska häntä ei ole nimetty takaisinperittävän tuen tuensaajaksi.

84 Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 5.2.2000 julkaistua menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä on aluksi tutkittava tässä asiayhteydessä eli sen selvittämiseksi, voitiinko todella katsoa, että takaisinperittävän tuen tuensaajia oli vaadittu esittämään huomautuksensa hallinnollisessa menettelyssä.

85 Tässä päätöksessä komissio totesi epäilevänsä, täyttyvätkö seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohdassa säädetyt edellytykset. Komissio myös kehotti asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa päätöksen julkaisemispäivästä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien toteaa kuitenkin, että menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ei missään kohtaa viitattu sijoittajiin annetuksi väitetyn tuen mahdollisina saajina, vaan päätöksestä sai päinvastoin sen käsityksen, että kyseinen tuensaaja oli CIL, joka mainittiin aluksen toiminnanharjoittajaksi ja lopulliseksi omistajaksi.

86 Yksityisten sijoittajien osalta menettelyn aloittamista koskevan päätöksen Yhteen-
veto-nimisen osan kolmannessa kohdassa todetaan siten seuraavaa:

”Aluksen rahoittajina toimivat yksityiset sijoittajat, jotka vuokrasivat aluksen CIL:lle. Komission hyväksymän verojärjestelmän ansiosta sijoittajat saattoivat vähentää investointikustannukset verotettavasta tulostaan. – –”

87 CIL:n osalta tämän päätöksen samassa kohdassa todetaan sitä vastoin seuraavaa:

”Verohelpotusten tuki-intensiteetti oli arviolta 34 prosenttia netto, ja CIL saattoi niiden avulla vuokrata aluksen alhaiseen hintaan. CIL on aluksen toiminnanharjoittaja (ja tulevaisuudessa mahdollisesti myös sen omistaja). – – Se on sitoutunut harjoittamaan aluksella pääasiassa Saint-Pierreen ja Miqueloniin sekä näiltä saarilta pois suuntautuvaa liikennettä vähintään viiden vuoden ajan. CIL on lisäksi sitoutunut ostamaan aluksen sijoittajilta viiden vuoden jälkeen.”

88 Sijoittajat saattoivat näin ollen perustellusti ajatella, ettei menettelyn aloittamista koskeva päätös koskenut heitä, koska siinä todettiin, että komissio oli hyväksynyt verojärjestelmän, jonka perusteella he saattoivat vähentää sijoituksensa verotettavasta tulostaan, eli Ponsin lain.

89 Ranskan viranomaisten ja komission alustavan tutkintamenettelyn yhteydessä käymien keskustelujen sisällöstä ilmenee lisäksi, että ainoa menettelyn tässä

vaiheessa mainittu tuensaaja oli aluksen ”varustamo ja liikennöijä” CIL eivätkä yksityiset sijoittajat (ks. Ranskan viranomaisten komissiolle 12.5.1999 osoittama kirje). Sitä paitsi tässä yhteydessä CIL – toisin kuin yksityiset sijoittajat – on voinut osallistua hallinnolliseen menettelyyn (ks. riidanalaisen päätöksen 10 ja 11 perustelukappale).

- 90 Käsitystä, jonka mukaan annetuksi väitetyn tuen tuensaajana on alun perin pidetty CIL:ää, tukee lisäksi se, että menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä viitattiin tuensaajan käsitteeseen yksikössä eikä monikossa, kuten riidanalaisessa päätöksessä. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä (Kirje-nimisen osan toiseksi viimeinen kohta) komissio siten kehotti Ranskan viranomaisia viipymättä toimittamaan tämän päätöksen jäljennöksen ”tuensaajalle”.
- 91 Näin ollen on todettava, että koska yksityisiä sijoittajia ei ole menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä yksilöity tuensaajiksi, heitä ei ole tässä vaiheessa EY 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti vaadittu esittämään huomautuksiaan eikä asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuin tavoin pyydetty esittämään huomautuksiaan asetetussa määräajassa.
- 92 Näissä olosuhteissa on lisäksi tarkasteltava vastausta, jonka komissio on antanut EURL Le Levant 114:n 19.7.2001 päivätyssä kirjeessä esittämään pyyntöön, että kuukauden määräaika, joka oli asetettu sitä varten, että asianomaiset osapuolet voisivat esittää huomautuksensa menettelyn aloittamista koskevan päätöksen osalta, jatkettaisiin. Asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdan viimeisessä virkkeessä nimittäin säädetään, että ”asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa komissio voi jatkaa asetettua [tavanomaista kuukauden] määräaika[], joka annetaan asianomaisille osapuolille menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä koskevien huomautusten esittämistä varten”.

- 93 Komissio on 24.7.2001 päivätyssä kirjeessään kuitenkin vastannut EURL Le Levant 114:n kirjeeseen todeten, että menettelyn aloittamista koskevan päätöksen julkaisupäivästä alkava kuukauden määräaika asianomaisten osapuolten huomautusten esittämiselle oli ”päättynyt jo kauan sitten”, ottamatta kantaa EURL Le Levant 114:n pyyntöön tämän määräajan jatkamisesta. Tämä kielteinen päätös on sitäkin alttiimpi arvostelulle, kun menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä yksityisiä sijoittajia ei yksilöity takaisinperittävän tuen tuensaajiksi, vaan päätöksestä sai päinvastoin sen käsityksen, että tuensaaja oli CIL, joka mainittiin aluksen toiminnanharjoittajaksi ja lopulliseksi omistajaksi.
- 94 Komissio on näin ollen rikkonut asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdan kolmatta virkettä epäämällä EURL Le Levant 114:ltä mahdollisuuden esittää huomautuksensa menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä, koska se on hylännyt määräajan jatkamista koskevan pyynnön eikä ole edes esittänyt syitä, joiden vuoksi 19.7.2001 tehty pyyntö ei ollut ”asianmukaisesti perusteltu”.
- 95 Ei voida pitää poissuljettuna, että jollei tällaista sääntöjenvastaisuutta olisi tapahtunut eli jos kantajilla tai EURL Le Levant 114:llä olisi muodollisessa tutkintamenettelyssä todella ollut mahdollisuus esittää huomautuksensa siitä, että ne oli nimetty takaisinperittävän tuen tuensaajiksi, menettely olisi saattanut johtaa erilaiseen tulokseen erityisesti siltä osin kuin on kysymys sen arvioimisesta, onko tuki yhteismarkkinoille soveltumaton EY 87 artiklan 1 kohdassa määriteltyjen arviointiperusteiden mukaisesti.
- 96 Lisäksi on todettava, ettei komissio voi vetäytyä sillä valtiontukien alalla olevien velvollisuuksien muodollisen tulkinnan taakse, koska tässä yhteydessä tärkeää on se, että oikeussubjektilla, jolle vastaisen päätöksen komissio valmistautuu tekemään nimeämällä sen yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen saajaksi, jolta tämä tuki

on perittävä takaisin, on oltava mahdollisuus esittää huomautuksensa, ennen kuin tällainen päätös tehdään.

- 97 Nyt esillä olevassa asiassa on kuitenkin todettava, että riidanalainen päätös on tehty ilman, että yksityisillä sijoittajilla olisi ollut tällainen mahdollisuus. Komissio on loukannut erästä yhteisön oikeuden yleistä periaatetta, kun se on kieltäytynyt kuulemasta EURL Le Levant 114:ää eikä ole menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä yksilöinyt sijoittajia yhteismarkkinoille mahdollisesti soveltumattoman takaisinperittävän tuen saajiksi. Tämä periaate edellyttää, että jokaiselle, jonka osalta saatetaan tehdä hänelle vastainen päätös, on annettava tilaisuus ilmaista tehokkaasti kantansa niistä tämän päätöksen perusteena olevista seikoista, jotka komissio on esittänyt häntä vastaan. EY 86 artiklan 3 kohtaan (aiempi EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 3 kohta) perustuvassa menettelyssä, jossa – samalla tavoin kuin valtioneuvosten alalla – komission päätös osoitetaan nimenomaan kyseiselle valtiolle, yhteisöjen tuomioistuin on siten katsonut, että yrityksillä, joita kyseessä oleva valtion toimenpide hyödyttää, on oikeus tulla kuulluiksi, ja se on todennut, että nämä yritykset saivat suoraa etua kiistanalaisesta valtion toimenpiteestä, että ne oli mainittu nimeltä kyseisessä toimenpiteessä, että niihin oli nimenomaisesti viitattu riidanalaisessa päätöksessä ja että tämän päätöksen taloudelliset seuraukset kohdistuivat suoraan niihin (yhdistetyt asiat C-48/90 ja C-66/90, Alankomaat ym. v. komissio, tuomio 12.2.1992, Kok. 1992, s. I-565, Kok. Ep. XII, s. I-13, 50 ja 51 kohta).
- 98 Edellä todetusta seuraa, että komissio on rikkonut EY 88 artiklan 2 kohtaa ja asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohtaa.
- 99 Tämän vuoksi on katsottava, että toinen kanneperuste on perusteltu, eikä ole tarpeen tutkia väitettä, jonka mukaan Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan taustalla olevia periaatteita on loukattu.

2. Kolmas kanneperuste, jonka mukaan EY 87 artiklan 1 kohtaa on rikottu, ja yhdeksäs kanneperuste, jonka mukaan perusteluvollisuus on laiminlyöty

– Asianosaisten lausumat

100 Kantajat väittävät ensinnäkin, että riidanalaisessa päätöksessä rikotaan EY 87 artiklan 1 kohtaa, koska yksityisiä sijoittajia pidetään siinä tuensaajina, vaikka kyseessä olevalla toimenpiteellä ei anneta niille mitään kilpailuetua eikä vaikuteta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tässä määräyksessä tarkoitettuna tuensaajajärityksenä voidaan pitää vain etua saavaa taloudellista toimijaa, joka on tuen johdosta kilpailijoitaan edullisemmassa asemassa. Etsittäessä tuen todellista saajaa, joka ei välttämättä ole toimenpiteen muodollinen adressaatti, on siten selvítettävä, mikä on se yritys, joka on tosiasiallisesti saanut liiketoimintaansa liittyvän taloudellisen edun, joka on omiaan vääristämään kilpailua (asia C-303/88, Italia v. komissio, tuomio 21.3.1991, Kok. 1991, s. I-1433, Kok. Ep. XI, s. I-127, 57 kohta).

101 Nyt esillä olevassa asiassa kantajat väittävät, että on olemassa perustavanlaatuisen ero yksityisten sijoittajien, jotka ovat myönnettyjen verotuksellisten etujen välittömiä saajia, ja kyseessä olevan yrityksen eli liikennöijä CIL:n välillä, joka saa välillisesti taloudellista etua relevanteilla markkinoilla ja joka on tämän vuoksi valtiontuen saaja (ks. verotuksellisen edun saajan ja taloudellisen edun saajan välisestä erosta asia C-156/98, Saksa v. komissio, tuomio 19.9.2000, Kok. 2000, s. I-6857, 26 ja 27 kohta). Verotuksellinen etu on pelkästään eräs tukimekanismin väline eikä sellainen todellinen etu, joka vääristäisi kilpailua yksityisten sijoittajien tasolla. Kantajien mukaan riidanalaisessa päätöksessä sekoitetaan näin ollen verotuksellinen etu, jonka yksityiset sijoittajat saavat välittömästi, kuten 35 perustelukappaleessa todetaan, sen kilpailuedun kanssa, joka saattaa seurata tästä verotuksellisesta edusta välillisesti ja jonka pelkästään CIL saa. Sen perusteella, että sijoittajat saavat verotuksellisen edun, ei voida päätellä, että ne saavat määrättyillä markkinoilla kilpailuedun, joka vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

- 102 Kantajat väittävät samaten, että riidanalaisessa päätöksessä laiminlyödään perusteluvelvollisuus, koska siinä ei täsmennetä, mistä yksityisten sijoittajien saama etu muodostuu (yhdistetyt asiat C-329/93, C-62/95 ja C-63/95, Saksa ym. v. komissio, tuomio 24.10.1996, Kok. 1996, s. I-5151, 56 kohta). Kantajat arvostelevat tältä osin sitä, että vaikka riidanalaisessa päätöksessä ei ole tutkittu taloudellista etua, jonka kantajat, joilla ei ollut mitään vastuuta aluksen käytöstä, saattoivat saada, siinä kuitenkin pidetään kantajia tuensaajina pelkästään sen perusteella, että niiden tuloverotus keveni, sillä päätöksen 39 perustelukappaleessa todetaan, että vaikka tuskin kenenkään yksityisen sijoittajan voidaan katsoa syyllistyneen tuen väärinkäyttöön, juuri kyseiset sijoittajat ovat kuitenkin saaneet verohelpotuksia ja saavat niitä edelleenkin edullisin ehdoin ostetun aluksen omistajina.
- 103 Kantajat toteavat myös, että riidanalaisen päätöksen perustelut ovat ristiriitaiset, koska päätöksessä yritetään kohdistaa taloudellisen edun vaikutukset yksityisiin sijoittajiin, vaikka tämä etu on todellisuudessa myönnetty joko telakalle laivanrakennuksen osalta tai CIL:lle aluksen hallinnoinnin ja liikennöinnin yhteydessä. Telakan osalta riidanalaisen päätöksen 41 perustelukappaleessa todetaan siten, että tukea ei ole perittävä takaisin telakalta, koska telakan ei voida katsoa olevan vastuussa aluksen käytöstä sen jälkeen, kun se on toimitettu ostajalle. Vähän aikaisemmin 37 perustelukappaleessa kuitenkin todetaan, että telakan voidaan katsoa saaneen välillistä etua, koska se sai tilauksen, jota se muutoin ei olisi saanut. Samoin komission olisi CIL:n osalta pitänyt katsoa, että se oli vastuussa OECD:n perussääntöjen väitetystä rikkomisesta, koska tämä yhtiö vastaa aluksen käytöstä. Tältä kannalta katsottuna riidanalaisessa päätöksessä ei selitetä, miten tuen takaisinperiminen yksityisiltä sijoittajilta vaikuttaa niin, että liikennöijä ja laivanisännistöyhtiön hallinnoinnista vastaava menettää lopullisen hyödyn taloudellisesta edusta sitten, kun alus on myyty sille edullisella hinnalla.

104 Toiseksi kantajat väittävät, että riidanalaisessa päätöksessä rikotaan EY 87 artiklan 1 kohtaa ja laiminlyödään perusteluvelvollisuus, koska siinä ei tuoda esiin, miten kyseinen tuki on omiaan vaikuttamaan kilpailuun ja kauppaan yhteisössä (em. asia *Intermills v. komissio*, tuomion 38 kohta; yhdistetyt asiat 296/82 ja 318/82, *Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabriek v. komissio*, tuomio 13.3.1985, Kok. 1985, s. 809, Kok. Ep. VIII, s. 107, 22–24 kohta ja em. yhdistetyt asiat *Saksa ym. v. komissio*, tuomion 52 ja 53 kohta). Kantajat toteavat erityisesti, että riidanalaisessa päätöksessä ei yksilöidä markkinoita, joilla kilpailu olisi vääristynyt ja joilla yksityiset sijoittajat saisivat etua. Riidanalaisesta päätöksestä ei siten selviä, ovatko relevantit markkinat risteilypalvelujen markkinat vai risteilyaluksiin liittyvät tuotemarkkinat, eikä siitä myöskään selviä näiden markkinoiden maantieteellistä ulottuvuutta, sillä nämä markkinat voivat olla maailmanlaajuiset, alueelliset tai Saint-Pierren ja Miquelonin paikalliset markkinat. Riidanalaisessa päätöksessä ei myöskään yksilöidä nyt kyseessä olevaa kilpailun vääristymistä, mikä kantajien mukaan olisi sitäkin vaikeampaa, koska Ponsin lakia sovelletaan kaikkiin verovelvollisiin ja koska verotoimenpide, joka hyödyttää samalla tavalla kaikkia verovelvollisia, ei vääristä kilpailua (ks. EY:n perustamissopimuksen [88] artiklan 2 kohdan mukainen komission tiedonanto (EY) 96/C 266/14 muille jäsenvaltioille ja muille asianosaisille tuista, jotka Espanja on myöntänyt hyötyajoneuvojen ostamiseen (Plan Renove Industrial) (EYVL 1996, C 266, s. 10)). Kantajien mukaan Ponsin laki on valikoiva ainoastaan lopullisten tuensaajien osalta, koska se hyödyttää täysimääräisesti vain tiettyjä Ranskan merentakaisille alueille sijoittautuneita yrityksiä. Lopuksi kantajat toteavat, että yksityisten sijoittajien verotuksellinen tilanne ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan millään tavalla.

105 Kolmanneksi kantajat huomauttavat, että Ranskan suunnittelema kehitystuista kahden *Chantiers de l'Atlantiquen* rakentaman ja *Renaissance Financialin* Ranskan Polynesiassa liikennöimän matkustaja-aluksen myyntiin 30 päivänä maaliskuuta 1999 tehdystä komission päätöksessä 1999/719/EY (EYVL L 292, s. 23; jäljempänä *Renaissance-päätös*), jossa todetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi tuki, jonka Ranskan tasavalta aikoi antaa yksityisille sijoittajille Ponsin lain mukaisesti myönnettynä verohelpotuksina, noudatetaan tätä sijoittajan ja yrittäjän välistä eroa, koska siinä todetaan, että todellisena tuensaajana on pidettävä *Renaissance Financialia* eikä sijoittajina toimivia luonnollisia henkilöitä. Lisäksi *Renaissance-*

päätöksessä todetaan myös, että todellinen tuensaaja on telakka, jos tässä päätöksessä asetettuja edellytyksiä ei noudateta ja erityisesti jos tuki ei osoittaudu seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohdan mukaiseksi. Siltä osin kuin on kysymys OECD:n sääntöjen soveltamisesta ja erityisesti todellisen omistajan asuinpaikkaa koskevasta edellytyksestä ja edellytyksestä, jonka mukaan tuensaajayritys ei saa olla ulkomaisen yhtiön toimimaton tytäryhtiö, kantajat toteavat lisäksi, ettei Renaissance-päätöksessä, Saksan suunnittelemasta tuesta Coscolle (Kiina) neljän kontti-aluksen ostamiseen 31 päivänä heinäkuuta 1992 tehdyssä komission päätöksessä 92/569/ETY (EYVL L 367, s. 29; jäljempänä Cosco-päätös), eikä nyt esillä olevassa asiassa tehdyssä menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ole pidetty kyseessä olleita sijoittajia aluksen todellisina omistajina tai tuensaajina.

106 Komissio väittää ensinnäkin, että Le Levant -toimenpide toteutettiin siinä tarkoituksessa, että yksityiset sijoittajat voisivat saada verotuksellisen edun. Se, että tämä järjestely on Ranskan oikeuden mukaan laillinen, ei sellaisenaan takaa, että se on lainmukainen valtiontukiin sovellettavat säännöt huomioon ottaen. Tältä osin komissio muistuttaa ensin, että tapaukset, joissa Ponsin lakia sovellettiin laivanrakennusalalla, oli ilmoitettava sille, ja toteaa sitten, että jokainen yksityinen sijoittaja on tuloveronsa yhteydessä hyötynyt yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden verotuksellisen epäitsenäisyyden vuoksi vähennyksestä, josta Ponsin laissa säädetään eräiden merentakaisille alueille investoivien yritysten hyväksi. Valtiontuki, joka seuraa Ponsin laista verohelpotuksen muodossa, vaikuttaa näin ollen toimintatuen tavoin hyödyttäen aluksen omistajien ja liikennöijien harjoittamaa risteilyjen tarjontatointia.

107 Toiseksi komissio väittää, että riidanalaisessa päätöksessä tuodaan selvästi esiin sen nimestä alkaen, että kyseinen tuki koskee Saint-Pierren ja Miquelonin saarilla liikennöivän matkustaja-aluksen liikennöintiä. Myös kehitysosuuden ja Le Levant -toimenpiteen taloudellisten vaikutusten arviointia koskeva komission analyysi

osoittaa, että riidanalainen päätös koskee juuri risteilyaluksen liikennöintiä ja risteilyjen tarjontaa. Tämä ilmenee myös Ponsin lain luonteesta itsestään ja Le Levant -toimenpiteen ominaispiirteistä. Komissio korostaa samaten, että riidanalaisessa päätöksessä tuodaan selvästi esiin, että sijoittajat, jotka olivat tuolloin aluksen omistajia, ovat saaneet verotuksellisia etuja, joilla oli tarkoitus kompensoida ne erityiset vaikeudet, joita liittyi tuotannolliseen investointiin, jota oli tarkoitus hyödyntää merentakaisella alueella viiden vuoden ajan, jonka jälkeen sijoittajien oli tarkoitus myydä alus CIL:lle hintaan, joka siirtää tuen sille, joten CIL on lopullinen tuensaaja vasta, kun alus on myyty sille edulliseen hintaan (riidanalaisen päätöksen 36, 39 ja 40 perustelukappale). Komissio toteaa edelleen, että riidanalaisen päätöksen 16 perustelukappaleessa täsmennetään, että kyseistä tukea arvioidaan seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohdan perusteella, ja että 33 perustelukappaleessa esitetään tämän arvioinnin lopputulos, jonka mukaan tuki ei vastaa tässä säännöksessä tarkoitettuja arviointiperusteita. Tästä analyysistä ei voida yhdenkään seikan perusteella päätellä, että telakan olisi pitänyt olla tuensaaja.

- 108 Kolmanneksi komissio väittää, että riidanalainen päätös ei ole ristiriidassa komission aiemman päätöskäytännön kanssa. Renaissance-päätöksen osalta komissio huomauttaa, että tässä tapauksessa tosiaankin sovellettiin Ponsin lakia ja että Ranskan viranomaiset olivat ilmoittaneet komissiolle, että kyseessä oleva rahoitusjärjestely sisältää yksityisiä oikeussubjekteja koskevia rakenteita ja että kun investointikohde vuokrataan liikennöintiä harjoittavalle yritykselle, viranomainen varmistaa, että verohelpotus siirretään tälle yritykselle alentamalla siltä perittyjä maksuja. Tämä päätös oli kuitenkin tehty niiden jäsenvaltion toimittamien tietojen perusteella, joiden mukaan kyseessä olleet sijoittajat olivat emämaahan sijoittautuneita yhtiöitä ja että käytetty järjestely mahdollisti verotustuen tehokkaan siirtymisen alusta liikennöivälle varustamolle, joten järjestely oli aineellisesti erisältöinen kuin nyt esillä olevassa asiassa. Cosco-päätöksen osalta komissio toteaa, että siinä tilanne poikkesi perustavanlaatuisesti nyt kyseessä olevasta tilanteesta, koska kiinalainen Cosco-varustamo oli tilannut konttialuksia saksalaisilta telakoilta ja ilmoitetulla tuella oli tarkoitus kattaa osa kyseisten alusten sovitusta hinnasta.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 109 EY 87 artiklan 1 kohdassa määrätään, että ”jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.
- 110 Toimenpiteen luokitteluun yhteismarkkinoille soveltumattomaksi valtiontueksi edellyttää, että kaikki kyseisessä määräyksessä tarkoitetut edellytykset täyttyvät (asia C-142/87, Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990, Kok. 1990, s. I-959, Kok. Ep. X, s. 387, 25 kohta, ns. Tubemeuse-tapaus; asia C-482/99, Ranska v. komissio, tuomio 16.5.2002, Kok. 2002, s. I-4397, 68 kohta ja asia C-280/00, Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, tuomio 24.7.2003, Kok. 2003, s. I-7747, 74 kohta). EY 87 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että nämä edellytykset ovat seuraavat. Kyseessä on ensinnäkin oltava valtion toimenpide tai valtion varoista toteutettu toimenpide. Toiseksi toimenpiteen on oltava omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kolmanneksi edellytetään, että toimenpiteellä annetaan sen kohteena olevalle jokin etu suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa. Neljänneksi toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua.
- 111 On myös muistutettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että asianomaiselle vastaisen yksittäistapausta koskevan päätöksen perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmentävä riidanalaisen toimenpiteen tehneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, ja että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden (asia C-367/95 P, komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomio 2.4.1998, Kok. 1998, s. I-1719, 63 kohta).
- 112 Tuen yhteismarkkinoille soveltumattomuutta koskevan arvioinnin osalta riidanalaisessa päätöksessä todetaan vain, että Le Levant -alukselle myönnettyä tukea on tarkasteltava seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohdan perusteella, ”koska

aluksen rakentamiseen vuonna 1996 myönnetyn tuen väitetään olevan kehitystukea vuonna 1992 hyväksytystä tukijärjestelmästä (Ponsin laki)” (16 perustelukappale). Päätöksessä todetaan, että vaikka tuki vastaa OECD:n kehitystuen osalta määrittelmiä sääntöjä, jotka on esitetty komission jäsenvaltioille 3.1.1989 osoittamassa kirjeessä (18, 19 ja 21 perustelukappale), se ei kuitenkaan sisällä todellista kehitysosuutta (20 ja 22–33 perustelukappale). Tämän vuoksi riidanalaisessa päätöksessä todetaan, että tuki on yhteismarkkinoille soveltumaton.

- 113 Riidanalaisessa päätöksessä ei myöskään tutkita, miten ne edellytykset, jotka on EY 87 artiklan 1 kohdassa asetettu sen toteamiselle, että tuki ei sovellu yhteismarkkinoille, täyttyvät nyt esillä olevassa tapauksessa.
- 114 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että EY 87 artiklan 1 kohdassa määrättyjen edellytysten on välttämättä täytyttävä, jotta tuki olisi yhteismarkkinoille soveltumaton. Jos kyseessä oleva tuki soveltuu yhteismarkkinoille sen vuoksi, että EY 87 artiklan 1 kohdassa mainitut edellytykset eivät täyty, seitsemättä direktiiviä – joka on annettu EY 87 artiklan 3 kohdan e alakohdan perusteella – ei nimittäin sovelleta, koska tässä direktiivissä edellytetään ehdottomasti, että kyseessä oleva tuki on EY 87 artiklan 1 kohdan perusteella yhteismarkkinoille soveltumaton.
- 115 Tältä osin on todettava ensinnäkin sen jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vaikuttamista koskevan edellytyksen osalta, joka asetetaan EY 87 artiklan 1 kohdassa, että riidanalaisesta päätöksestä ilmenee, että kyseessä oleva tuki koskee Saint-Pierren ja Miquelonin saarilla liikennöivän aluksen liikennöintiä (päätöksen nimi ja viides perustelukappale).
- 116 On kuitenkin muistutettava, että Saint-Pierren ja Miquelonin saaristo on Pohjois-Atlantilla Newfoundlandin rannikolla sijaitseva Ranskan paikallishallinnollinen alue. Se kuuluu ”merentakaisiin maihin ja alueisiin” (MMA), jotka eivät ole yhteisön aluetta.

- 117 Koska tältä osin ei ole esitetty mitään selitystä, riidanalaisen päätöksen perusteella ei ole mahdollista ymmärtää, miten Le Levant -toimenpiteen yhteydessä myönnetty tuki on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, siten kuin EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan.
- 118 Siltä osin kuin on toiseksi kysymys edellytyksestä, joka liittyy tuensaajalle myönnetyn edun ja sen seikan yksilöimiseen, että etu suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa, riidanalaisesta päätöksestä ilmenee, että vaikka yksityiset sijoittajat olivat välittömiä tuensaajia, tuen vaikutukset kilpailuun liittyivät siihen, että CIL saattoi liikennöidä aluksella Saint-Pierreltä ja Miquelonilta edullisin ehdoin (1 artikla ja viides perustelukappale).
- 119 Koska telakka ei ollut hyötynyt tuesta välittömästi (37 perustelukappale), koska yksityiset sijoittajat yksilöidään riidanalaisessa päätöksessä vain sellaisen aluksen omistajina, joka on sitten vuokrattu CIL:lle (viides perustelukappale), ja koska CIL, joka liikennöi kyseisellä aluksella edullisin ehdoin, ei ole tuensaaja tässä vaiheessa eikä sen siten voida katsoa olevan vastuussa tuen takaisinmaksamisesta (40 perustelukappale), herää kysymys, miten näissä olosuhteissa se, että kyseiset sijoittajat verohelpotusten avulla rahoittavat aluksen rakentamisen, antaa niille edun, joka on omiaan suosimaan jotakin yritystä tai tuotannonalaa.
- 120 Koska riidanalaisessa päätöksessä ei tutkita, miten se, että yksityiset sijoittajat saavat verotuksellisen edun, muodostaa EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kilpailuedun, vaikka riidanalaisen päätöksen mukaan kyseisen kilpailuedun saaja on CIL, päätöksen perusteella ei ole mahdollista ymmärtää, mistä syystä yksityiset sijoittajat saavat etua kyseisestä tuesta.
- 121 Riidanalaisessa päätöksessä ei ole myöskään mitään selitystä, jonka perusteella olisi mahdollista ymmärtää, miten se, että yksityiset sijoittajat vuokraavat aluksen CIL:lle, voisi olla omiaan siirtämään yksityisten sijoittajien mahdollisen kilpailuedun aluksen liikennöijälle.

- 122 Tältä osin on lisäksi todettava, että riidanalaisessa päätöksessä poiketaan komission Renaissance-päätöksessä omaksumasta ratkaisusta. Tässä asiassa komissio totesi yhteismarkkinoille soveltuvaksi tuen, jonka Ranska oli antanut Ponsin lain nojalla myönnettyinä verohelpotuksina kahden sellaisen matkustaja-aluksen rakentamiseen, joilla Renaissance Financialin oli tarkoitus liikennöidä Ranskan Polynesiassa. Kyseessä ollut rahoitusjärjestely oli samankaltainen kuin nyt esillä olevassa asiassa käytetty, koska myös sen mukaan yksityiset sijoittajat hankkivat omistukseensa aluksia ja vuokraavat ne sitten Renaissance Financialille, jotta tämä yhtiö voisi liikennöidä niillä Ranskan Polynesiassa viiden vuoden ajan. Renaissance-päätöksessä komissio on kuitenkin katsonut, että tuesta saatava hyöty oli siirtynyt yksityisiltä sijoittajilta aluksen liikennöijälle, joka oli todellinen tuensaaja sen johdosta, että se oli vuokrannut alukset ja sitoutunut ostamaan ne viiden vuoden kuluttua.
- 123 Siltä osin kuin on kolmanneksi kysymys edellytyksestä, joka liittyy siihen, että kilpailu vääristyy tai uhkaa vääristyä, on – kuten komissio on istunnossa myöntänyt – pakko todeta, että riidanalainen päätös ei sisällä sellaisia tietoja, joiden perusteella olisi mahdollista määrittää, miten ja millä markkinoilla tuki vaikuttaa tai on omiaan vaikuttamaan kilpailuun.
- 124 Tämä analyysin puuttuminen on sitäkin vakavampaa, kun riidanalaisen päätöksen 31 perustelukappaleessa vastataan Ranskan viranomaisten komissiolle 14.6.2000 esittämiin huomautuksiin, joiden mukaan Saint-Pierre ja Miquelon hyötyivät Le Levant -aluksen aikaansaamasta liiketaloudellisesta heijastusvaikutuksesta, koska useat varustamot olivat ilmaisseet aikomuksensa poiketa näillä saarilla, että näitä huomautuksia ei ollut tarpeen ottaa huomioon arvioitaessa tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, koska tätä väitettä ei ollut esitetty eikä sitä todennäköisesti voitaisikaan esittää numeromääräisenä ja koska se ei koskenut suoraan Le Levant -toimenpiteen kehitysosuutta. Näin toimiessaan komissio on kieltäytynyt tutkimasta tietoja, jotka koskevat sellaisia mahdollisia saariston tai jonkin muun alueen risteilymarkkinoita, joilla kilpailu saattaisi vääristyä.

- 125 Tämän vuoksi riidanalaisen päätöksen perusteella ei ole mahdollista ymmärtää, miten nyt kyseessä oleva tuki täyttää kolme niistä neljästä edellytyksestä, jotka on EY 87 artiklan 1 kohdassa asetettu sen toteamiselle, että tuki ei sovellu yhteismarkkinoille.
- 126 Lisäksi on todettava, että tuki on myönnetty sellaisen verojärjestelmän eli Ponsin lain nojalla, jossa sallitaan merentakaisissa departementeissa ja merentakaisilla alueilla tehtyjen investointien verohelpotukset, ja että komissio on hyväksynyt tämän järjestelmän vuonna 1992 (viides ja 16 perustelukappale).
- 127 Lehdistötiedotteessa, jonka komissio julkaisi 23.12.1992 Ponsin laista, todettiin, että tämän lain arviointi oli perustunut ”Ranskan merentakaisten departementtien sosioekonomiseen tilanteeseen, jonka vuoksi oli perusteltua pysyttää ne voimassa alueilla, jotka voivat hyötyä EY 92 artiklan 3 kohdan a alakohdassa [josta on tullut EY 87 artiklan 3 kohdan a alakohta] määrätystä poikkeuksesta”. Tämä poikkeus koskee tukia taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma.
- 128 Riidanalaisen päätöksen perusteella ei siis ole myöskään mahdollista ymmärtää, miksi kyseiseen tukeen ei voida soveltaa komission aikaisempaa päätöstä olla vastustamatta Ponsin laissa säädettyjä verotoimenpiteitä, erityisesti siltä osin kuin on kysymys matkailualan tuotannollisista investoinneista Saint-Pierren ja Miquelonin saarilla.
- 129 On lisäksi tähdennettävä, että komission aikaisempi käytäntö osoittaa, että komissio on muissa laivanrakennukseen myönnettyjä tukia koskevissa päätöksissä tutkinut, täytyivätkö EY 87 artiklan 1 kohdan edellytykset (Cosco-päätös, tuesta, jonka Saksa on myöntänyt kehitysapuna Indonesialle Volkswerft Stralsundin rakentaman kahden

ruoppausaluksen rakentamisen ja alusten Pengerukanille (Rukindolle) myynnin yhteydessä, 3 päivänä maaliskuuta 1999 tehty komission päätös 1999/657/EY (EYVL L 259, s. 19) ja Saksan liittotasavallan valtiontuesta Kvaerner Warnow Werft GmbH:lle 8 päivänä heinäkuuta 1999 tehty komission päätös 1999/675/EY (EYVL L 274, s. 23)).

- 130 On erityisesti todettava, että komissio ei ole Cosco-päätöksessä tutkinut tukea pelkästään seitsemännen direktiivin 4 artiklan 7 kohdan kannalta vaan myös EY 87 artiklan 1 kohdan perusteella. Tässä asiassa oli kysymys kehitystuesta, jonka Saksan hallitus aikoi myöntää Kiinan kansantasavallalle erityisesti konttialusten rahoitukseen tarkoitettuna luottona. Pekingiin sijoittautuneen valtionyhtiön Coscon oli tarkoitus liikennöidä näillä aluksilla. Alukset oli tarkoitus rakentaa Saksassa saksalaisilla telakoilla. Tämän tapauksen osalta komissio on Cosco-päätöksessä katsonut, että kyseessä ollut tuki väärästi tai uhkasi vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla ja vaikutti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan sekä laivanrakennusalalla että merikuljetusalalla yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, siten kuin EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan.
- 131 Kaikesta edellä todetusta seuraa, että riidanalaisen päätöksen perustelut ovat sillä tavoin puutteelliset, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi tutkia sen laillisuutta.
- 132 Tämän vuoksi myös yhdeksäs kanneperuste on todettava perustelluksi ja riidanalainen päätös on näin ollen kumottava, koska komissio on laiminlyönyt sille EY 253 artiklassa asetetun perusteluvelvollisuuden, eikä kantajien muiden väitteiden ja kanneperusteiden tutkiminen ole tarpeen.

Kantajien ja komission mahdollisuus vedota tiettyihin kanteeseen liitettyihin asiakirjoihin

– Asianosaisten lausumat

- 133 Komissio väittää, etteivät kantajat voi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vedota tosiseikkoihin, jotka eivät sisältyneet hallinnolliseen menettelyyn (asia T-110/97, Kneissl Dachstein v. komissio, tuomio 6.10.1999, Kok. 1999, s. II-2881, 102 kohta), ja se toteaa samalla, että kantajien osallistumista kyseiseen menettelyyn käsitellään asiakysymyksen yhteydessä. Nämä seikat ovat komission mukaan tarpeettomia, jos niissä toistetaan hallinnolliseen menettelyyn sisältyneissä asiakirjoissa esitettyjä tosiseikkoja, ja niiden tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat, jos niissä tuodaan esiin tosiseikkoja, jotka eivät sisältyneet hallinnolliseen menettelyyn. Viimeksi mainitulla perusteella kantaja ei saa vedota oikeudenkäynnissä seuraaviin asiakirjoihin: pankin ja CIL:n 19.8.1996 esittämä pyyntö Le Levant-toimenpiteen hyväksymisestä, Ranskan budjettiministeriön 26.11.1996 tekemä päätös kyseisen toimenpiteen hyväksymisestä, Commission des opérations de bourse françaisen lupa ja antiesite 3.12.1996, pankin ja CIL:n välillä 9.12.1996 tehty yhteisymmärryspöytäkirja, CIL:lle annettu toimeksianto aluksen liikennöintiin, pankin ja CIL:n väliset myynti- ja ostolupaukset ja yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden ja pankin väliset myynti- ja ostolupaukset.
- 134 Komissio väittää, että sillä on kuitenkin sitä koskevilta osin oikeus tukeutua näihin asiakirjoihin osoittaakseen kanteessa esitetyt vaatimukset perusteettomiksi ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saa ottaa ne huomioon.
- 135 Kantajat toteavat, että komission päättely edellyttää, että hallinnollinen menettely toteutetaan läpinäkyvästi ja oikeudenmukaisesti, mitä ei ole tapahtunut nyt esillä olevassa asiassa. Komission mainitsemat asiakirjat on lisäksi välttämättä tutkittava

kanteen yhteydessä, koska ne liittyvät kumoamisperusteisiin, joihin on vedottu kanteessa. Nämä asiakirjat ja niihin perustuvat väitteet eivät kantajien mukaan myöskään koske hallinnollista menettelyä vaan Le Levant -toimenpidettä, ja niiden perusteella on mahdollista yksilöidä komission menettelyvirheet.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- ¹³⁶ Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että kun käsitellään EY 230 artiklaan perustuvaa kumoamiskannetta, yhteisön toimenpiteen lainmukaisuutta on arvioitava niiden tosiseikkojen perusteella, jotka olivat olemassa toimenpiteen toteuttamisen ajankohtana. Erityisesti on todettava, että komission arviointeja on tutkittava ainoastaan niiden seikkojen perusteella, jotka olivat komission tiedossa sen arvioidessa asiaa (em. asia Ranska v. komissio, tuomio 3.10.2002, 34 kohta; yhdistetyt asiat T-371/94 ja T-394/94, British Airways ym. v. komissio, tuomio 25.6.1998, Kok. 1998, s. II-2405, 81 kohta; em. asia Kneissl Dachstein v. komissio, tuomion 47 kohta ja yhdistetyt asiat T-111/01 ja T-133/01, Saxonia Edelmetalle v. komissio, tuomio 11.5.2005, Kok. 2005, s. II-1579, 67 kohta).
- ¹³⁷ Riidanalaisten asiakirjojen käyttöä koskevalla kysymyksellä ei ole nyt esillä olevassa asiassa enää merkitystä, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päättänyt kumota riidanalaisen päätöksen menettelyvirheiden ja perustelujen puuttumisen vuoksi.
- ¹³⁸ Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toisen kanneperusteen osalta joka tapauksessa todennut, että komissio on laiminlyönyt velvollisuutensa eikä ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä, jotta kantajat olisivat voineet esittää huomautuksensa EY 88 artiklan 2 kohdan mukaisessa muodollisessa tutkintamenettelyssä.

139 Kantajat saivat näin ollen vedota riidanalaisiin asiakirjoihin tukeakseen riidanalaisen päätöksen kumoamista koskevaa vaatimustaan, ja komissio sai riitauttaa nämä väitteet ja perustelut oikeudenkäynnissä. On kuitenkin todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi joka tapauksessa arvioida näitä asiakirjoja vain toimivaltansa rajoissa. Jos nämä asiakirjat nimittäin sisältävät tosiseikkoja, jotka ovat omiaan osoittamaan vääriksi tosiseikat, jotka olivat komission tiedossa hallinnollisessa menettelyssä ja joiden perusteella komissio on tehnyt riidanalaisen päätöksen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi komission sijasta arvioida taloudellista tai oikeudellista vaikutusta, joka näillä tosiseikoilla saattaa olla komission analyysiin. Kuten komissio perustellusti toteaa kirjelmässään (vastineen 110 kohta), jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toimisi näin, se tekisi oman analyysinsä ja omat päätelmänsä uusista tosiseikoista, joihin on vedottu, eikä arvioisi riidanalaisen päätöksen lainmukaisuutta. Tämä ei kuitenkaan ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävä. Koska yhteisöjen tuomioistuimet eivät voi omalla arvioinnillaan korvata päätöksen tekijän muun muassa taloudelliselta kannalta tekemää arviointia tosiseikoista (asia C-225/91, *Matra v. komissio*, tuomio 15.6.1993, Kok. 1993, s. I-3203, Kok. Ep. XIV, s. I-233, 23 kohta ja yhdistetyt asiat T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ja T-23/98, *Alzetta ym. v. komissio*, tuomio 15.6.2000, Kok. 2000, s. II-2319, 130 kohta), ne eivät sitäkään suuremmalla syyllä voi esittää uutta arviointia tukeutuen tosiseikkoihin, jotka eivät sisältyneet komissiossa käytyyn hallinnolliseen menettelyyn.

Oikeudenkäyntikulut

140 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on veloitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan kantajien oikeudenkäyntikulut, välitoimimenettelystä aiheutuneet kulut mukaan lukien.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Ranskan kehitystukena myöntämästä valtiontuesta Saint-Pierren ja Miquelonin saarilla liikennöivälle Alstom Leroux Naval -telakalla rakennetulle Le Levant -matkustaja-alukselle 25 päivänä heinäkuuta 2001 tehty komission päätös 2001/882/EY kumotaan.**
- 2) Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan kantajien oikeudenkäyntikulut, välitoimimenettelystä aiheutuneet kulut mukaan lukien.**

Vesterdorf

Cooke

García-Valdecasas

Labucka

Trstenjak

Julistettiin Luxemburgissa 22 päivänä helmikuuta 2006.

E. Coulon

B. Vesterdorf

kirjaaja

presidentti

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt	II - 273
Ponsin laki ja komission päätös olla vastustamatta sitä EY 87 ja EY 88 artiklan perusteella	II - 273
Laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta annettu neuvoston direktiivi 90/684/ETY	II - 274
Hallinnollista menettelyä koskevat säännökset	II - 275
Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet	II - 277
Le Levant -toimenpiteen kuvaus	II - 277
Hallinnollinen menettely	II - 278
Riidanalainen päätös	II - 280
Asian käsittely tuomioistuimissa	II - 282
Asianosaisten vaatimukset	II - 286
Oikeudellinen arviointi	II - 287
Kanteen tutkittavaksi ottaminen tiettyjen kantajien osalta	II - 287
1. Tiettyjen yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden puolesta annetut valtakirjat ...	II - 287
– Asianosaisten lausumat	II - 287
– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 288
2. Eräiden luonnollisten henkilöiden omissa nimissään antamat valtakirjat ..	II - 289
– Asianosaisten lausumat	II - 289
– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 290
Pääasia	II - 291
1. Toinen kanneperuste	II - 292
– Asianosaisten lausumat	II - 292
– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 295
	II - 317

2. Kolmas kanneperuste, jonka mukaan EY 87 artiklan 1 kohtaa on rikottu, ja yhdeksäs kanneperuste, jonka mukaan perusteluvollisuus on laiminlyöty	II - 302
– Asianosaisten lausumat	II - 302
– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 307
Kantajien ja komission mahdollisuus vedota tiettyihin kanteeseen liitettyihin asiakirjoihin	II - 313
– Asianosaisten lausumat	II - 313
– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 314
Oikeudenkäyntikulut	II - 315